

ФІЛОСОФІЯ КУЛЬТУРИ

УДК 130.2

ФОРМУВАННЯ КУЛЬТУРИ ОСОБИСТОСТІ В УМОВАХ
ІНФОРМАЦІЙНО – ОСВІТНЬОГО ПРОСТОРУ: КУЛЬТУРОЛОГІЧНИЙ АСПЕКТ

© Кириєнко С. І.

В статті розкривається специфіка культурологічного підходу до становлення культури особистості в сучасному інформаційно – освітньому просторі, аналізується місце і роль навчального закладу як засобу моральної регуляції інтегрованого суспільства, виокремлюється становлення національної свідомості як визначального фактора у формування культурних цінностей. В ракурсі предмета наукового аналізу розглядається ціннісно – смисловий аспект як визначальний чинник у становленні культури особистості. Застосовано методи емпіричного й теоретичного рівнів дослідження, які надають можливість більш детально проникнути в сутність культурологічної науки, а також соціоаксіоматичний метод логічної побудови наукового матеріалу. Наукова значущість роботи полягає в розширенні дослідницького простору культурологічної науки, визначенні загальних аспектів дослідження культурно – історичного процесу, окресленні інтегративних вимог до формування культури освіти, застосуванні традиційних та інноваційних методів навчально – виховної роботи.

Ключові слова: культура особистості, система цінностей, освітня культура, соціальна активність, інформаційна культура, духовна культура, національна свідомість, благодійність, культурно - дозвілєва діяльність.

Постановка проблеми та її зв'язок із важливими науковими чи практичними завданнями

Освіта мотивована розвитком культури особистості у всьому розмаїтті її загальнолюдського і національного багатства і є засобом моральної регуляції, яка сприяє інтеграції суспільства. Вона змикається з культурою в тій її якості, в якій вона представлена як національна культура, яка засвоюється особистістю методом спеціальної підготовки, виробляючи культурну самосвідомість в національній формі. Освіта і культура в сучасному інформаційному суспільстві стрімко віддаляються на фоні глибоких соціальних змін суть яких полягає у формуванні масового суспільства і масової культури, позбавлених національного забарвлення і національної чутливості, де емоційність переважає над розумом та інтелектуально усвідомленою поведінкою. В певній мірі освіта втрачає функцію формування національної свідомості і ставить завдання лише підготовки людини до професійної діяльності у певній галузі виробництва, є інститутом сучасної цивілізації, вона досить прагматична, вузькоспеціалізована, технологічна і утилітарна. Зазначене дослідження є певною спробою визначення культурної функції освіти, посиленні в навчально - виховному процесі ролі гуманітарних наук. Використовуючи культурологічний підхід у дослідженні зазначеної теми, ми застосовуємо один із наукових підходів до його осмислення, який сприятиме розширенню рамок самої культурологічної науки.

У загальному руслі інформаційних процесів, які відбуваються у суспільстві, культура, як

філософське поняття, спирається на власні цивілізаційні духовно-моральні цінності, збагачується за рахунок взаємовпливу світових культур і піддається трансформації під впливом панівної ідеології в суспільстві і ідеологічної агресії ззовні. Система цінностей складає смисловий каркас культури, який передбачає загрозу знецінення в першу чергу духовної культури: рівня знань, вмінь, інтелектуального, етичного, морального розвитку, світогляду, способів і форм взаємного спілкування в межах суспільства, колективу, міжособистісному рівні. Духовна культура включає також форми закріплення, передачі, обґрунтування і втілення людських цінностей: благо, життя, краса, істина, добро, свобода, творчість, святість, співпричетність, традиції тощо.

Сучасний напрям культурологічних досліджень обумовлений цілісним вивченням широкого спектра людської діяльності, взаємодії людини з природою, соціумом, з духовними і фізичними надбаннями суспільства, які порушують проблему гуманізації, як самої людини, так і всіх сфер її діяльності, а її інтегративний характер, в якому виявляється взаємодія і взаємовплив різних типів знання, торкається проблем великої кількості сутнісних і функціональних характеристик культури, різного розуміння її специфічності, рухливості, відкритості до нових аспектів досліджуваного нею предмета. Цьому сприяє і сам характер цієї науки з її синтетичною та міждисциплінарною природою, яка сприяє процесу інтеграції гуманітарних, природничих і технічних наук. В ракурсі предмета наукового аналізу ми до-

сліджуємо нормативно-регулятивний аспект соціального життя особистості в системі освіти та способи його реалізації.

У загальному руслі новаційних процесів, які відбуваються в науці, перед культурологією також постає проблема постійного розширення свого дослідницького простору. Водночас саме поле можливостей і динаміка розвитку цієї науки певною мірою сприяють подальшому розгляду проблем викладених у цій статті. Інтегративний характер культурології, в якому виявляється взаємодія і взаємовплив різних типів знання (культурологія належить до соціогуманітарних наук), а також проблема великої кількості сутнісних і функціональних характеристик культури, різного розуміння її специфічності свідчать про те, що культурології, як фундаментальній науці, властива певна методологічна рухливість і відкритість до нових аспектів досліджуваного нею предмета. Згідно зазначеної теми дослідження, в статті розглядається процес становлення нормативно – регулятивного аспекту соціального життя особистості в умовах сучасного освітнього простору.

Аналіз останніх досліджень і публікацій в яких започатковано розв'язання даної проблеми

Питанням культурологічного підходу до проблем формування культури особистості в системі освіти, аналізу рекомендацій з модернізації освіти, як чинника розбудови держави, становленню людського капіталу і суспільства знань у взаємозв'язку з інформаційними та освітніми процесами, ідеологемам сучасного розвитку освіти, її ключовим аспектам в рамках наукової парадигми були присвячені публікації вітчизняних вчених (Шейко М.В., Воронкова В.Г., Воропаєва В.Г., Лисенкова В.В., Дяченко М.В., Овчинникова А.П., Кравченко О.В., Журавський В.Г., Славинська Н.В., Клімова Г.П., Скок М.А., Сорокіна Н.Д., Навроцький О.І., Мартинюк І.О.), а також зарубіжних (Кармін А.С., Вишневський М.І., Новікова О.С., Рудьонук З.Г., Кондрашова В.О. та ін.). Напрями досліджень обумовлені культурологічним підходом до методу наукового аналізу ціннісно-сислового, нормативно – регулятивного аспектів соціального життя, знаково – комунікативних процесів, сучасних загально – європейських тенденцій модернізації освітнього простору, розробкою комплексних моделей підготовки фахівців у певних галузях освіти, у сферах самостійної пізнавальної, громадсько – суспільної, культурно – дозвілєвої діяльності, формуванням комунікативних компетенцій з використанням сучасних засобів зв'язку.

Виділення невирішених раніше частин загальної проблеми, котрим присвячується стаття. Проблемна ситуація

Проблемна ситуація зводиться до можливостей окреслення єдиного культурного поля у становленні культури особистості в сучасному освітньому просторі. Проблема актуалізується у зв'язку з означенням системи цінностей, які складають на сучасному етапі смисловий каркас духовної культури особистості, традиційних та новаційних форм і методів виховної роботи провідних навчальних закладів країни, а також розумінням сучасного інституту освіти не тільки як інформаційно – комунікативного ресурсу, засобу трансляції і розповсюдження знань, але й як інструменту духовно – естетичного розвитку особистості, джерела національно – культурних традицій і провідника загальноєвропейських освітніх стандартів.

Мета дослідження обумовлена окресленням єдиного культурного поля в якому формується культура особистості в умовах сучасної системи освіти. *Дана мета реалізується в наступних задачах:*

визначити культурологічний підхід як конкретну наукову методологію пізнання та перетворення культури особистості, зазначити інтегративний характер культурології в якому виявляється взаємодія і взаємовплив різних типів знання; виявити систему цінностей, рівень соціальної активності, обумовлених освітньою культурою як самостійною системою людського буття; розкрити своєрідність і специфічність культурних традицій та інновацій, які є провідними у застосування сучасних форм і методів виховної роботи навчальних закладів.

Виклад основного матеріалу

Думка людини нерозривно пов'язана з трьома основними видами сенсів, які складають трьохвимірний простір культури: когнітивний (знання), ціннісний та регулятивний. Щодо когнітивного виміру в умовах сучасної науково-технічної і інформаційної культури, освіта є складним соціальним інститутом, який відіграє важливу роль у суспільному прогресі людства. Вона є засобом зберігання, розвитку та взаємозбагачення національних культур і загальнолюдських цінностей, механізмом розширеного відтворення професійного потенціалу суспільства, умовою вдосконалення суспільного виробництва, прискорення соціально-економічного розвитку суспільства, найважливішим фактором соціалізації особистості, формування та задоволення її пізнавальних запитів і духовних потреб [1]. В духовній культурі людина, у порівнянні з іншими галузями куль-

Формування культури особистості в умовах інформаційно – освітнього простору: культурологічний аспект

тури (наука, політика, бізнес), отримує свободу творчості. Свобода як найвища цінність людини має зв'язок з феноменами самостворення, самодетермінації, самоактуалізації. Зміст категорії свобода виступає в якості критерія співвідношення людини з потребами, інтересами, діяльністю і є всезагальною умовою буття особистості, формою її самовизначення і самостворення. Свобода - це автономність і незалежність людини від інших, спонтанна активність особи, виявлення її унікальності і неповторності, вона є найвищою цінністю для особистості.

Ціннісні установки орієнтують особистість в соціальній сфері, стимулюють і мотивують її діяльність. Поточна соціологія окреслює певні тенденції сучасного світосприйняття особистості, які яскраво вказують на її залежність від історичного, культурного та соціального досвіду (спадку). Серед ціннісних пріоритетів, які формують культуру особистості, виокремлюється п'ять ціннісних синдромів: вітальні цінності (здоров'я, сім'я, діти, добробут); соціальні цінності (створення в суспільстві різних можливостей для всіх, сприятливий морально – психологічний клімат у суспільстві, соціальна рівність); традиціоналістичні цінності (національно – культурне відродження, участь у релігійному житті); самореалізаційні цінності (цікава робота, суспільне визнання, підвищення освітнього рівня, розширення культурного кругозору); політико – громадські цінності (державна незалежність країни, її демократичний розвиток, участь у діяльності політичних партій, громадських і волонтерських організацій). За даними Інституту соціології НАН України пріоритетними є вітальні та соціальні цінності [2].

Картину української соціокультурної дійсності доповнюють риси, які характеризують сучасну молодь: нечіткість уявлень про громадянський обов'язок та патріотизм, небажання нести відповідальність за долю суспільства й за своє власне майбутнє, низький рівень самостійності мислення, відсутність соціальної солідарності тощо. Високі ідеали (творчість, прагнення до свободи, самореалізація) відступають на другий план, пріоритетними стають цінності індивідуального успіху, які ототожнюються з матеріальним благополуччям. Проблема формування ціннісних орієнтацій молоді в сучасних умовах є відображенням складностей процесу її соціалізації, який втілює інтегральний результат взаємодії двох цілісних систем: з одного боку суспільства, що впливає на особистість, з другого особистості, яка активно та вибірково за своє попередній актуальний досвід соціуму,

знання, норми, цінності, традиції попередній поколінь [3].

Одним із провідних чинників формування культури особистості у системі освіти є соціальна відповідальність. Соціальна структура українського суспільства характеризується відсутністю консолідації та відносин солідарності. Це обумовлює відносно низький рівень відповідальності в соціальному характері українського суспільства. Але це не означає тотальної безвідповідальності, а припускає лише змішаний тип прояву як відповідальності, так і безвідповідальності. Становлення межі відповідальності є характерною рисою для інтерналів, людей інтелігентних з високою етичною культурою, для яких прояв відповідальності є способом конструктивного рішення існуючих в суспільстві проблем [4]. Відповідальність - це соціальна якість характеру людини, яка має функцію пристосування захисту життєво – важливих цінностей в умовах переважання нееквівалентного обміну. Усвідомлення відповідальності означає усвідомлення самого себе, своєї долі. У ситуаціях, які вимагають розподілу відповідності екстернали (безвідповідальні особистості, схильні знімати з себе відповідальність і перекладати її на зовнішні обставини та інших людей) більше схильні до прояву агресії, надаючи перевагу позиції суперництва як стратегії поведінки в конфліктах і орієнтовані на досягнення своїх егоїстичних інтересів у сполученні зі зневагою інтересам соціуму чи колективу. Для них притаманні імпульсивна поведінка, невміння свідомо контролювати свої емоції, низький рівень мотивації. Екстернали рідше досягають успіху у творчості та професійній діяльності, більш тривожні та агресивні, у меншій мірі здатні захищати свої принципи в порівнянні з інтерналами [5]. Складність формування громадської відповідальності повинна утворюватись одночасно з такими якостями, як розвинені й чіткі світоглядні позиції, глибокі знання щодо устрою суспільства, його політичної, економічної, соціальної структури, розуміння екологічних проблем суспільства.

Провідна роль у формуванні культури особистості належить інформаційній культурі, яка є соціальним замовленням сучасного етапу розвитку суспільства і визначається рівнем компетентності в організації інформаційних процесів (вміння адекватно формулювати потреби в інформації, ефективно здійснювати пошук необхідного матеріалу у всій сукупності інформаційних ресурсів, переробляти інформацію і створювати якісну нову, вести інформаційно – пошукову діяльність тощо). Досягнення визначе-

них компетентностей можливе на основі подальшої фундаменталізації і підвищення якості освіти, творчої інтерпретації у вирішенні проблем, розвитку ВНЗ як соціокультурної системи адекватної актуальним і перспективним потребам особистості, суспільства і держави [6]. Віртуальна комунікація істотно змінює темпи духовно – культурного життя суспільства, культурний світ людини, сприяє подоланню мовного бар'єру, відкриттю методів обробки і аналізу значних за об'ємом і змістом інформаційних масивів, створенню графічних образів, різноманітних програм тощо. Сучасний світ інтернет - технологій має стратегічний вплив на розвиток інноваційних підходів до освіти. Надіндустріальна інформаційна цивілізація потребує кардинальних перетворень і змін в питаннях освіти і забезпечення студентів ефективними інтелектуальними інструментами. Актуалізується проблемами створення відповідних програм з природничих наук, які мають безпосереднє відношення до технологій майбутнього де інформаційна культура надасть перевагу самоосвіті та онлайн – освіті. До комплексної інноваційної технології майбутнього в навчальному процесі можна віднести міжнародну онлайн – практичну, активно навчаючу систему «WOPALS» [7].

Визначальним фактором формування культури особистості є національна свідомість, яка формує етнічну належність, відповідне ставлення до своєї культури, її історичних досягнень і цінностей, патріотизм, усвідомлення національно-державної спільності, підвищення громадської свідомості та спроможності до самореалізації, яка актуалізується сьогодні у зв'язку з бойовими діями на сході України (рух волонтерів, різноманітні благодійні акції на підтримку української армії тощо). Формування національної свідомості в контексті духовного розвитку особистості надає можливість відповісти на запитання «Хто я?», «Що я можу?», «На що я маю надіятись?», а також «Хто ми є?», «Чий сини?», «Яких батьків?» тощо. Знання свого роду, історичних та культурних надбань пращурів необхідні особистості не лише для формування національної свідомості, але й для піднесення національної гідності, використання кращих традицій в етнонаціональній практиці сьогодення, розуміння відповідальності в кожній своїй соціальній ролі. У зв'язку з цим, вітчизняна система освіти не можлива без виховних інновацій, які торкаються як змісту виховного процесу, так і його організації. Імперативи демократизації, національного самоствердження обумовлюють необхідність звернення до виховання як

резерву соціального оновлення суспільства. Загальними для українського соціуму інноваційними орієнтаціями в галузі виховання є стратегія національного відродження, демократизації і реалізації європейського вибору.

Навчально-виховний процес провідних ВНЗ України і Європи націлений на формування культури особистості, яка усвідомлює свою належність до певного народу, європейської цивілізації і орієнтується на реаліях і перспективах соціокультурної динаміки, готовності до життя у постійно змінюваному, взаємозалежному світі. Велика роль у становленні культури особистості відводиться діяльності, спрямованій на розвиток студентської активності, творчих можливостей, які визначають успішність в поєднанні з наявними знаннями. Сучасний ВНЗ стає школою життєвого досвіду, становлення підвалин культури, прояву соціальної активності, активного студентського життя, відповідного рівня студентського самоврядування, яке має вплив на адміністрацію навчального закладу через студентські колегії. Культурний розвиток особистості формується шляхом поглиблення духовних контактів з навколишнім світом, культурою, мистецтвом, збагаченням естетичного досвіду, участі у відродженні забутих та створенні нових національних культурних традицій.

Культурне життя Національного університету «Києво-Могилянська академія» насичене різноманітними формами і методами виховної роботи. Студентською колегією видаються декілька газет («Вісник Студентської колегії», «Академічна панорама», «Могилянська криця» та ін.), за участю та ініціативи студентів видаються журнали «Кіно-Театр», «Соціальна політика та соціальна робота», «Політична думка» та ін., організуються радіотрансляції, інформаційно-музичні програми студентського радіо. Спілкування студентів відбуваються «онлайн» на сайті Vo.net.ua. В початковому закладі створено науково-дослідний, науково-інформаційний та культурно-освітній центр «Музей української звитяги», де на основі науково-пошукової роботи формуються музейні фонди, експозиції, які відтворюють цілісну історію університету, його традиції з тематичними експозиціями та перспективою створення мультимедійного порталу. В університеті працює об'єднання «Студентське братство», яке спрямовує заходи на підтримку українських народних звичаїв і традицій, а також студентська екологічна організація «Зелена хвиля», яка проводить активну еколого-освітню та природоохоронну діяльність. Студентами університету організуються і проводяться різноманітні бла-

Формування культури особистості в умовах інформаційно – освітньо-го простору: культурологічний аспект

годійні акції на підтримку української армії, а також малозабезпечених верств населення («Збери макулатуру-зігрій солдата», «Полички доброти» та ін.). Благодійній діяльності, яка бере початок за часів Київської Русі і яка завжди була універсальною загальнолюдською цінністю, одним із найважливіших атрибутів громадського суспільства, належить важлива роль у формуванні ціннісних орієнтирів, моральних норм особистості. [8]. Участь у благодійних акціях студентів навчальних закладів України говорить про високий рівень громадської свідомості, соціальної активності і політичної зрілості.

Для студентів, які цікавляться художньою творчістю, мистецтвом, фольклором, навчальний заклад організовує різноманітні заходи: художні виставки, музичні вечори, експериментальні театр-студії, лабораторії старовинних інструментів, студії гончарного та емальєрного мистецтва тощо. Культурно - дозвілєва діяльність студентів реалізується посередництвом ігрової функції культури, яка є засобом самоідентифікації особистості, а консолідація учасників гри має тенденцію до тривалості у вигляді клубів, об'єднань, товариств, мистецьких центрів тощо. Гра має значний вплив на розвиток культури і є не тільки видом життєдіяльності, а і її культурною формою, яка виходить далеко за межі діяльності з метою задоволення біологічних потреб особистості. Надаючи свободу дій, вона стимулює світосприйняття і привносить смисл свободі дій з певним обмеженням даної свободи, мотивує до змагань, орієнтує на кращий результат, вищу досконалість і є найбільш простим засобом входження в культуру, стремлінням до прекрасного, досконалого. Тенденція до освіти, яка також породжується посередством гри, сприяє рівню спілкування, виникненню різноманітних культурних контактів. Поняття «гра» реалізується різноманітними заходами, які культивуються в сучасному студентському середовищі (презентації, фестивалі, огляди, автограф-сесії, відкриті обговорення (дискусії), круглі столи, майстер класи, літературні конкурси, конкурси соціальних плакатів, комікси тощо). Зазначені культурні заходи надають можливість студенту проявити свої організаційні і творчі здібності, розвинути цілісне, гармонійне естетико-художнє мислення.

Формуванню культури особистості сприяє гуманітаризація освіти, яка передбачає розширення простору свободи, утвердження людської гідності, розкриття комунікативного потенціалу, формування національної ідентичності та соціалізації, використання культурних надбань нації у багатогранності зв'язків з іншими націо-

нальними культурами, відкритість до міжкультурної взаємодії, розвитку та вдосконаленню культурних надбань нації у багатогранності зв'язків з іншими культурами. Гуманітаризація освіти формує стійкий світогляд, тенденцію до правильного сприйняття сучасних проблем розвитку суспільства, духовної культури. Основними завданнями у сфері викладання гуманітарних дисциплін мають стати: збереження та розвиток культурного різноманіття мовно-етно-релігійних складових сучасного українського суспільства; актуалізація та збереження національної культурно - історичної спадщини та перетворення її на ключові чинники національної ідентичності.

Висновки

Інтегративний характер культурології обумовлюється цілісним вивченням широкого спектра людської діяльності, взаємодії людини з природою, соціумом духовними і фізичними надбаннями суспільства, взаємодії різних типів знання. Сучасний інститут освіти розуміється не тільки як інформаційно-комунікативний ресурс, засіб трансляції і розповсюдження знань, але й як інструмент духовно-естетичного розвитку особистості, джерело національно-культурних традицій, провідних загальноєвропейських освітніх стандартів. Становлення соціальної відповідальності особистості є складним виховним процесом, який формує вольові якості й компетентності в поєднанні з розвиненими й чіткими світоглядними позиціями, глибокими знаннями щодо устрою суспільства з його політичною, економічною, соціальною, соціокультурною структурами.

Розвиток інформаційного суспільства свідчить про зміни свідомості та мислення особистості з пріоритетом на формування загальнолюдських цінностей, координацію до співпраці, розуміння соціокультурної інтеграції людства. Інформаційна культура особистості дозволяє не тільки вільно орієнтуватися в інформаційному середовищі, а й брати участь у його формуванні, розвитку та перетворенні. Зміни інформаційно-комунікативних технологій вимагають постійного вдосконалення особистісних і професійних здатностей в сфері інформаційних компетентностей, актуалізації нагальної необхідності розвитку системи інформаційної освіти впродовж життя. Гуманітарна культура уособлює знання про закономірності взаємозв'язку особистості з природою, культурою, суспільством, державою. Концептуалізація гуманітарної освіти є сукупністю філософських, гносеологічних, психологічних правових, соціокультурних поглядів, які зумовлюють цілі і задачі сучасної системи освіти. Освітня культура обумовлена гуманіта-

ризацією освіти, яка передбачає розширення свободи як домінуючої цінності в утвердженні само- ідентифікації особистості та її соціалізації. Сучасне інформаційно-освітнє середовище виводить студента на якісно новий

рівень культури, де формуються вміння, навички, а виховний процес сприяє становленню ціннісних орієнтирів, які допомагають досягти гармонії з соціумом.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Воропаєва В. Г. Онтологічні засади культури як найвищої загальнолюдської цінності буття / В. Воропаєва // Гуманітарний вісник Запорізької державної інженерної академії : збірник наукових праць. – Запоріжжя, В-во ЗДІА, 2013. – Вип. 65. – С. 251–353.
2. Гай – Нижняк П. П., Чупрій Л. В. Національні інтереси, національні цінності та національні цілі як структуро – формуючі чинники політики національної безпеки / Л. Чупрій // Гілея : науковий вісник. Збірник наукових праць / Гол. ред. В. М. Вашкевич. – К. : Вид-во «Гілея», 2014. – Вип. 84 – С. 465-471.
3. Шапошникова І. М. Формування ціннісних орієнтацій сучасної української молоді / І. Шапошникова // Соціальні виміри суспільства: [зб.наук. праць.]: К. : Інститут соціології НАН України, 2013. – Вип. 5 (16). – С.716-725.
4. Шульга М. О. Уявлення населення про соціальну відповідальність / М.Шульга // Українське суспільство 1992-2014. Моніторинг соціальних змін: зб. наук. праць / за ред. д. е. н. В. Ворони, д. соц. н. М. Шульги. – Київ: Інститут соціології НАН України, 2014. – Вип 1/15. – Т.1. – С. 186-195.
5. Безрукова О.П. Соціальна відповідальність в сучасному українському суспільстві [Електронний ресурс] – Режим доступу: virtuni.education.zp.ua.
6. Воронкова В. Г. Формування інформаційної культури особистості як умова успішної адаптації людини до життя в інформаційному суспільстві / В. Воронкова // Гілея : науковий вісник. Збірник наукових праць / Гол. ред. В. М. Вашкевич. – К. : Вид-во «Гілея», 2014. – Вип. №86 (7). – С.198-203.
7. Головкова Л. С. Марк Ханноуф. «WORALS» - інновації в освітанні майбутнього / М. Ханноуф // Соціальні та технологічні аспекти атмосфери сучасного суспільства: Сборник научных трудов. Материалы II международной научно-практической конференции / под ред. Ж. Д. Малаховой. – Москва – Киев – Запорожье – Желтые Воды, 2014. – С. 71-74.
8. Офіційний сайт Національного університету «Києво-Могилянська академія» <http://www.ukma.edu.ua/>.

REFERENCES

1. Voropaeva V. G. Ontological foundations of culture as the highest value of human life / V. Voropaeva // Journal of Humanities Zaporizhia State Engineering Academy ": [GS Sciences ets.]. – Zaporozhye: publishing ZDIA, 2013 - Issue 65. - Pp. 251-353.
2. Guy - Nyzhnyak P. P., Chupriy L. V. National interests, national values and national goals as structure - forming factors of national security policy / L. Chupriy // Gilea: Research Journal. Collected Works / Gl. Ed. V. M. Vashkevych. - K: Printed "Gilea", 2014. – Issue 84. - Pp. 465-471.
3. Shaposhnikova I. M. Formation of value orientations of modern Ukrainian youth / I. Shaposhnikova // Social dimension of society [GS Sciences ets.]. Institute of Sociology of NAS of Ukraine, 2013. - Issue. 5 (16). - Pp.716-725.
4. Shulga M. O. Idea of social responsibility population / M. Shulha // Ukrainian Society 1992-2014. Monitoring of social change: [GS Sciences ets.]. / ed. e. e. n. W. Vorona. – Kyiv: Institute of Sociology of NAS of Ukraine, 2014. - Issue. 1/15. - T.1. - Pp. 186-195.
5. Bezrukova O.P. Social responsibility in the modern Ukrainian society [electronic resource] - Access: virtuni.education.zp.ua.
6. Voronkova V.G. Formation of personal information culture as a condition for successful adaptation to life in the Information Society / V. Voronkova // Gilea: Research Journal. Zbirnyk naukovykh works / gl. ed. V. M. Vashkevych. - K: Printed "Gilea", 2014. - Issue .86 (7). - Pp. 198-203.
7. Golovkova L.S. Mark Hannouf. «WORALS» - the future innovations in education / M. Hannouf // Sotsyalnie and Technological aspects atmosphere sovremennoho society: the Scientific collections of Labor. Materials II mezhdu-narodnoy scientific conference / gl.ed. J. D. Malahovoy. - Moscow - Kiev - Zaporozhe - Yellow Vody, 2014. - Pp. 71-74.
8. The official site of the National University of "Kyiv-Mohyla Academy» <http://www.ukma.edu.ua/>.

Кириєнко С.І. - кандидат мистецтвознавства, доцент кафедри українознавства Запорізької державної інженерної академії (Запоріжжя, Україна) E-mail: KirienkoS@yandex.ru.

Формирование культуры личности в условиях информационно - образовательного пространства: культурологический аспект

В статье раскрывается специфика культурологического подхода к становлению культуры личности в современном информационно - образовательном пространстве, анализируется место и роль учебного заведения

Формування культури особистості в умовах інформаційно – освітньо-го простору: культурологічний аспект

как средства моральной регуляции интегрированного общества, выделяется становление национального сознания как определяющего фактора в формировании культурных ценностей. В ракурсе предмета научного анализа рассматривается ценностно - смысловой аспект, как определяющий фактор в становлении культуры личности. Применены методы эмпирического и теоретического уровней исследования, которые предоставляют возможность более детально проникнуть в сущность культурологической науки, а также социоаксиоматичний метод логического построения научного материала. Научная значимость работы заключается в расширении исследовательского пространства культурологической науки, определении общих аспектов исследования как культурно - исторического процесса, очерчивании интегративных требований к формированию культуры образования, применении традиционных и инновационных методов учебно - воспитательной работы.

Ключевые слова: культура личности, система ценностей, образовательная культура, социальная активность, информационная культура, духовная культура, национальное сознание, благотворительность, культурно - досуговая деятельность.

Kirienko, Svitlana - candidate of art history, assistant professor of Ukrainian Studies Department Zaporozhzhya State Engineering Academy (Zaporozhzhya, Ukraine)

E-mail: KirienkoC@yandex.ru

Forming of culture of personality in terms informatively - educational space: a culturological aspect

In the article opens up specific of the culturological going near becoming of culture of personality in modern informatively - educational space, a place and role of educational establishment as facilities of the moral adjusting of the integrated society are analysed, distinguished becoming of national consciousness as determinative in forming of cultural values. In foreshortening of the article of scientific analysis the valued is examined is a semantic aspect, as a determinative is in becoming of culture of personality. Methods are applied empiric and theoretical levels researches, that give possibility more in detail to get to essence of culturological science, and also socioaxiomatichniu method of logical construction of scientific material. Scientific meaningfulness of work consists in expansion of research space of culturological science, determination of general aspects.

Keywords: culture of personality, values, culture education, social activity, information culture, spiritual culture, national consciousness, charity, cultural and recreational activities.

Рекомендовано до публікації д-р філос. наук, проф. Білогур В.Є.
Дата надходження 05. 04. 2017